

ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

Semmelweis Ignácra emlékezünk	265
HIV/AIDS	267
Tájékoztatás engedélyezett fertőtlenítőszerekről	271
Fertőző betegségek adatai	272

SEMMEWEIS IGNÁCRA EMLÉKEZÜNK

Semmelweis Ignác sokak szerint az egyik legismertebb magyar, de bizonyára a legismertebb magyar orvos.

Felfedezése és tanítása annyira összefonódott egyéniségével és sorsával, hogy azt különválasztani nem lehet. Egyénisége, jelleme, vérmérséklete és sorsa határozta meg a formát és a módot, ahogyan eljár, eljárásának módja és külső formája pedig döntő jelentőségű volt egyéni sorsára.

Semmelweis fedezte fel, hogy a gyermekágyi láz okozta halálozások száma mintegy tizedére csökkenthető, ha a szülésnél eljáró orvos klóros oldattal kezét mos a beavatkozás előtt. Ennek a tapasztalatilag igazolt, bizonyított módszernek azonban nem tudta indoklását adni, amely a kortársai széles köre számára elfogadható lett volna. Javaslatát elutasították, őt magát pedig nevetségessé tették annak ellenére, hogy adatai módszerének eredményességét kétséget kizáróan alátámasztották.

A halála után fokozatosan elterjedő módszert néhány évtized múlva Pasteur és Koch munkássága nyomán fogadta el a tudományos közvélemény.

Szülőháza a budai Várhegy oldalán a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum épülete lett.

1906-ban Budapesten nemzetközi Semmelweis ünnepségsorozatot rendeztek, szobrot emeltek (Stróbl Alajos munkája) a tiszteletére, amely ma a Rókus Kórház előtt áll.

1965-öt az UNESCO Semmelweis évvé nyilvánította, 1969-ben a Budapesti Orvosi Egyetem, 1991-ben egykori munkahelye, a bécsi nőklinika az Ő nevét vette fel.

Életéről regények és filmek készültek, a világ számos pontján utcákat, tereket, intézményeket, tudományos társaságokat és díjakat neveztek el róla; rá emlékeztet a „Semmelweis reflex” és a „4170. Semmelweis kisbolygó”.

Felfedezésének aktualitását, jelentőségét hangsúlyozza a WHO kezdeményezésére minden év május 5-én szervezett kézhigiénés világnap, mellyel kapcsolatban nevének említése megkerülhetetlen.

Születésnapja (július 1.), a Semmelweis-nap a magyar egészségügy ünnepe lett és a hazai egészségügy átalakításának most elfogadott, a jövőt meghatározó programja az ugyancsak az Ő nevét viselő „Semmelweis terv”.

HAZAI INFORMÁCIÓ

HIV/AIDS – MAGYARORSZÁG, 2011. március 31.

A regisztrált HIV-fertőzött személyek nemenkénti megoszlása
a verifikálás éve szerint

Év	Férfi	Nő	Ismeretlen	Összesen
1985-2005	989	177	120	1286
2006	49	13	19	81
2007	88	10	21	119
2008	110	9	26	145
2009	107	15	18	140
2010	142	9	31	182
2011. I.n.év	31	6	9	46
Összesen	1516	239	244	1999

+ Korrigált adatok

A regisztrált HIV-fertőzött személyek
rizikócsoportok szerinti megoszlása

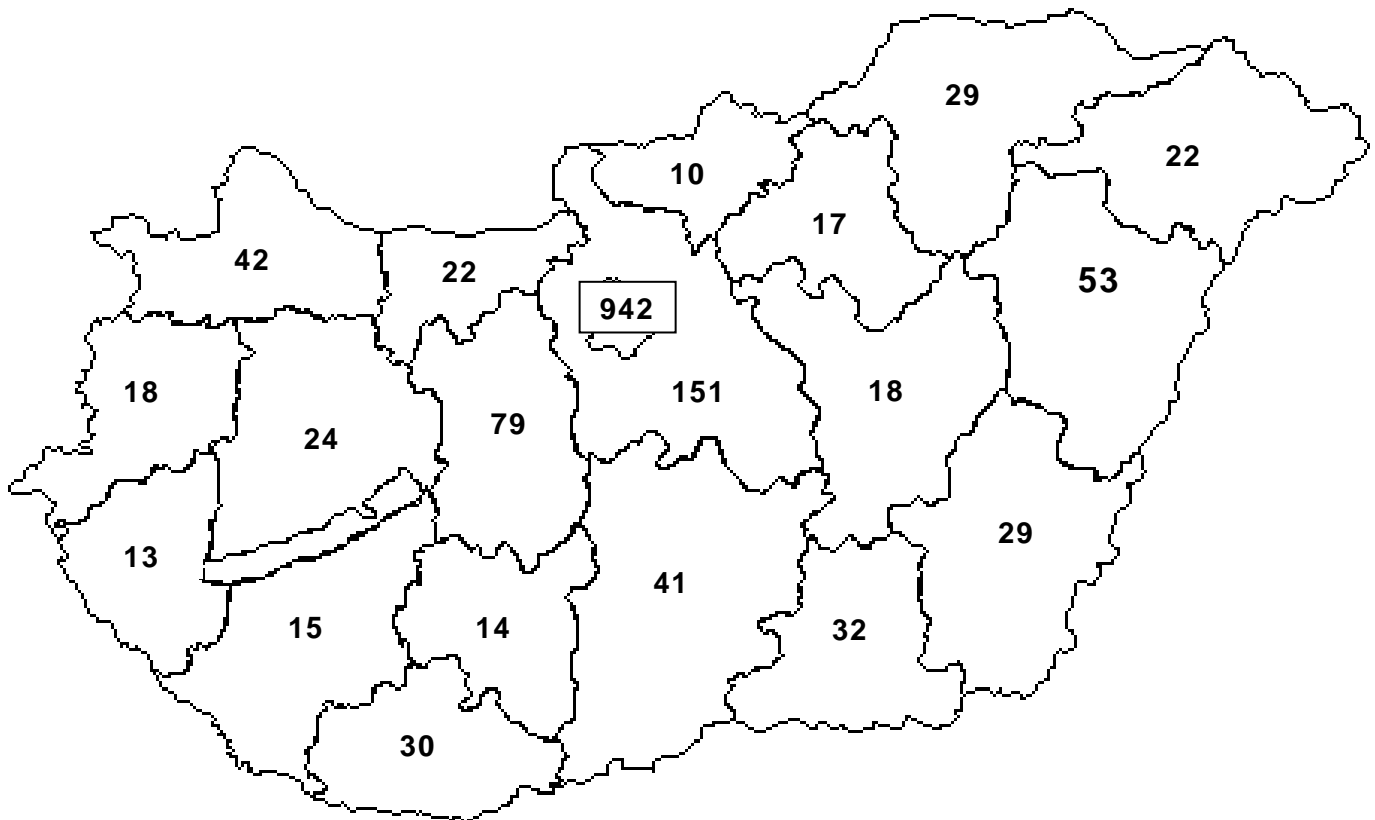
Év	Rizikócsoportok								Összesen
	Homo/ biszexuális	Heteroszexuális	Hemofiliás	Transzfúziós recipiens	Intravénás kábitószer-használó	Nosocomialis	Maternalis	Ismeretlen	
1985-2005	656	234	32**	22**	17**	15*	5	305	1286
2006	39	14	0	0	0	0	0	28	81
2007	62	15	0	1*	3*	1*	2	35	119
2008	93	17	0	0	2	0	0	33	145
2009	87	23	0	0	0	0	2	28	140
2010	125	18	0	0	0	0	0	39	182
2011. I.n.év	26	9	0	0	0	0	0	11	46
Együtt	1088	330	32	23	22	16	9	479	1999

* Importált esetek

** Importált esetekkel együtt

+ Korrigált adatok

**A nyilvántartott HIV-pozitív magyar és külföldi személyek*
területenkénti megoszlása (n=1601)**

*A térkép nem tartalmazza az anonim és az ismeretlen lakóhelyű HIV-pozitív személyeket.

**A bejelentett AIDS-betegek megoszlása
a megbetegedés éve és nemek szerint**

Év	Férfi	Nő	Összesen
1986-2005	450	55	505
2006	15	7	22
2007	17	6	23
2008	21	2	23
2009	17	6	23
2010	26	2	28
2011. I.n.év	8	3	11
Összesen	554	81	635

Év = az AIDS diagnózis felállításának éve

Az AIDS-betegek rizikócsoportok szerinti megoszlása

Év	Rizikócsoportok								
	Homo/ biszexuális	Hetero- szexuális	Hemofiliás	Transzfúziós recipiens	Intravénás kábitószer- használó	Nosocomialis	Maternalis	Ismeretlen	Összesen
1986-2005	348	84	20	12**	5**	8*	3	25	505
2006	10	11	0	0	0	0	0	1	22
2007	12	5	0	2*	1*	0	0	3	23
2008	16	5	0	0	0	0	0	2	23
2009	13	8	0	0	0	0	1	1	23
2010	23	4	0	0	0	0	0	1	28
2011. I.n.év	8	3	0	0	0	0	0	0	11
Együtt	430	120	20	14	6	8	4	33	635

Év = az AIDS megbetegedés éve

* Importált esetek

** Importált
esetekkel együttAIDS okozta halálozások évenként,
nemenkénti megoszlásban

Év	Férfi	Nő	Összesen
1987-2005	252	24	276
2006	5	1	6
2007	9	1	10
2008	4	0	4
2009	9	0	9
2010	10	0	10
2011. I.n.év	4	0	4
Összesen	293	26	319

Év= a halálozás éve

Az AIDS-ben meghaltak rizikócsoportok szerinti megoszlása

Év	Rizikócsoportok								
	Homo/ biszexuális	Hetero- szexuális	Hemofília	Transzfúziós recipiens	Intravénás kábitószere- használó	Nosocomialis	Maternalis	Ismeretlen	Összesen
1987-2005	204	28	13	11**	2	3*	1	14	276
2006	3	3	0	0	0	0	0	0	6
2007	6	1	0	0	1	0	0	2	10
2008	3	1	0	0	0	0	0	0	4
2009	7	0	0	0	0	0	0	2	9
2010	9	0	0	0	0	0	0	1	10
2011. I.n.év	2	2	0	0	0	0	0	0	4
Együtt	234	35	13	11	3	3	1	19	319

Év= a halálozás éve

* Importált esetek

** Importált
esetekkel együtt

TÁJÉKOZTATÁS ENGEDÉLYEZETT FERTŐTLENÍTŐSZEREKRŐL

2011. április hónapban engedélyezett fertőtlenítőszeresek listája

A fertőtlenítőszer neve	Forgalmazó	Hatóanyag	Felhasználási terület	Alkalmazási koncentráció	Behatási idő	Antimikrobiális spektrum
M+W Flächendesinfektion AF	M+W Dental Mo. Kft. 1037 Budapest Csillaghegyi út 19-21.	kationaktív tenzid	felületesfertőtlenítés	2 %	15 perc	B(M), F(C.albicans), V
M+W Handedesinfektion		alkohol	kézfertőtlenítés bőrfertőtlenítés	1 % cc.5 ml	60 perc higiénés kézfertőtlenítés: 30 mp sebészi bemosakodás: 5x1 perc = 5 perc	B(M), F, V, T
M+W Flächendesinfektiontücher AF	M+W Dental Mo. Kft. 1037 Budapest Csillaghegyi út 19-21.	alkohol	felületesfertőtlenítés	1 db.	5 perc	B, F, V, T
M+W Sprühdésinfektion AF		alkohol	felületesfertőtlenítés	50 ml/m ²	5-15 perc	B, F, V, T
A.T.A. SEPT klór alapú tisztítószerek	Keresé.BT. 2225 Ulló, Pesti út Hrsz.: 3337/10	klórvegyület	felületesfertőtlenítés	cc. (lefolyók, WC-kagylók) 2 %	5-10 perc 30 perc	B, F
Ultra Max fertőtlenítő hatású kézi mosogató- és felülettisztító szer	EVM Zrt. 1123 Budapest, Cinkotai út 26.	kationaktív tenzid	felületesfertőtlenítés	áztatás, lemosás: 2% kézi mosogatás: 2% 45°C	40 perc 5 perc	B, F
Handsan alkoholos kézfertőtlenítőszer	Alba-Noll Kft. 8042 Moha, Fő u.,104.	alkohol	kézfertőtlenítés	cc.5 ml	1 perc	B, H1N1, HIV-1, HBV
Dr.Clean fertőtlenítő kendő	MOLAR Kft. 1151 Budapest, Szántóöld út 1.	kationaktív tenzid	felületesfertőtlenítés	1 db	B: 5-10 perc F: 15 perc V: 30 perc	B, F, V

Jelmagyarázat: B = baktericid, F = fungicid, V = virucid, T = tuberkulocid,

A tájékoztatást adta: dr. Milassin Márta osztályvezető

OEK Dezinfekciós osztály

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2011. június 13-19.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Kevesebb **enterális fertőző megbetegedést** jelentettek, mint az előző héten, a **bakteriális eredetű gastroenteritisek** száma 12%-kal, az **enteritis infectiosa** bejelentéseké 24%-kal csökkent. A bejelentések számának csökkenésében szerepet játszhatott az is, hogy a 24. hét csak négy munkanapból állt.

A **salmonellosisok** száma a 20. héttől lassan, de folyamatosan emelkedő tendenciát mutat. A legtöbb megbetegedést Budapesten és Győr-Moson-Sopron megyében regisztrálták.

A **németországi STEC-járvány kapcsán megerősített hazai E.coli surveillance keretében** a 24. héten – az azt megelőző heti 12 esettel szemben – már csak **öt egyéb E.coli enteritis gyanús** megbetegedés került az országos fertőzőbeteg-nyilvántartásba. Közülük három esetben az OEK Enterális megbetegedéseket okozó aerob baktériumok Nemzeti Referencialaboratóriumában a patogén E.coli irányában végzett vizsgálatok negatív eredménnyel zárultak. Kettőnél a szerotípus- meghatározás még folyamatban van. HUS-esetről ezen a héten sem érkezett jelentés.

Az **enteritis infectiosa** bejelentések elsősorban Budapestről, Fejér- és Veszprém megyéből érkeztek. A jelentés írásáig az esetek 18%-ában sikerült a kórokozót kimutatni. Az igazolt etiológiájú esetek 36%-át ezen a héten is a **rotavírus**, 21%-át a **calicivírus** és 9%-át az **adenovírus** okozta. Jelentősen (14%-ról 33%-ra) növekedett a **Clostridium difficile** fertőzések aránya. Egy-egy esetben Giardia lamblia illetve Klebsiella sp. volt a kórokozó.

A 24. héten **hat új közösségi gastroenteritis** járványról érkezett jelentés. Egy-egy esemény egy óvodában, egy iskola által szervezett kiránduláson, egy kórházban, egy pszichiátriai gondozottak körében, kettő pedig idősek otthonában alakult ki. Az előzetes jelentések szerint a betegszám 2 és 21 között változik. Egy jelentősebb járvány érdemes kiemelésre:

Békés megyében, egy főzőkonyháról kiinduló **területi járvány** során június 10-14. között 42 fő betegedett meg. Az első beteg 06.10-én pénteken 18.00 órakor jelentkezett a kórházi ügyeleten, majd a hétvége során 26 beteg kereste fel az ügyeletet. Az NSZSZ haladéktalanul megkezdte a kivizsgálást és további betegek felderítését. A betegek gyakori vizes hasmenésről, 30%-uk hányásról számolt be, de gyakori tünet volt a láz, hasi görcsök, rossz közérzet is. Három beteg kórházi kezelésre szorult.

34 beteg székletvizsgálati mintájából 20 esetben, 15 konyhai dolgozó székletmintájából 8 esetben **S.Enteritidis** tenyésztett ki. A fertőzés terjesztésével a június 9-én ebédre fogyasztott csirkepörköltet gyanúsítják. A konyha ellenőrzésekor a június 9-én illetve 10-én készített ételek közül négyből **S.Enteritidis** tenyésztett ki. A fágtypizálási vizsgálatok folyamatban vannak. A salmonella mellett a különböző készételekben 10^3 - 10^4 csíraszámban Staphylococcus, B. cereus, E.coli ill. coliform baktériumok jelenlétét is sikerült igazolni. A főzőkonyha működését felfüggesztették. A Békés Megyei Kormányhivatal NSZSZ és az ÉbÁI együttműködése a kivizsgálás során példaértékű volt.

A **vírushepatitisek** járványügyi helyzete tovább javult, az ez évben tapasztalt heti 6-9 megbetegedés helyett a héten mindössze egy eset került a nyilvántartásba.

A **légúti fertőző betegségek** járványügyi helyzete összességében kedvező volt. A védőoltással megelőzhető betegségek közül két **pertussis** és egy **mumpsz** gyanút jelentettek.

A héten 60%-kal csökkent a regisztrált **idegrendszeri fertőző betegségek** száma az előző heti adatokhoz képest, három **meningitis purulenta**, egy **meningitis serosa** és két **encephalitis infectiosa** bejelentés érkezett.

NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF NATIONAL RESOURCES
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

24/2011. sz. heti jelentés (weekly report)

(2011.06.13 - 2011.06.19.)

Betegség Disease	24. hét (week)			1 - 24. hét (week)		
	2011.06.13- 2011.06.19.	2010.06.14- 2010.06.20.	Medián 2005-2009	2011.	2010.	Medián 2005-2009
Typhus abdominalis	-	-	-	* 1	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	# 3	-
Botulizmus	-	-	°	4	-	°
Salmonellosis	151	102	145	# 1806	# 1581	1850
Dysentheria	1	-	1	# 20	# 26	28
Dyspepsia coli	-	-	-	8	9	12
Egyéb E.coli enteritis	5	-	1	# 80	16	16
Campylobacteriosis	# 134	159	113	# 2204	# 2540	1938
Yersiniosis	3	1	-	42	# 44	22
Enteritis infectiosa	659	677	645	# 23885	# 21380	19262
Hepatitis infectiosa	1	8	8	# 147	# 171	227
AIDS	-	2	-	20	12	12
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	1	1	-	1	7	6
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	2	# 2	-	4	# 28	13
Scarlatina	48	88	96	1887	1648	2363
Morbilli	-	-	-	-	-	3
Rubeola	-	-	-	# 9	12	10
Parotitis epidemica	1	-	3	28	34	54
Varicella	888	1205	1258	29793	26329	34167
Mononucleosis inf.	21	27	27	521	649	556
Legionellosis	-	2	-	16	64	10
Meningitis purulenta	3	6	6	149	# 97	133
Meningitis serosa	1	1	2	28	27	28
Encephalitis infectiosa	2	7	2	38	49	44
Creutzfeldt-J. betegség	1	-	-	14	12	12
Lyme-kór	33	100	52	312	486	264
Listeriosis	-	2	-	3	8	3
Brucellosis	-	-	-	-	1	-
Leptospirosis	1	-	-	3	2	9
Ornithosis	-	-	1	11	1	9
Q-láz	2	-	-	23	20	7
Tularemia	-	1	-	16	9	10
Tetanus	-	-	-	2	1	1
Vírusos haemorrh. láz	-	1	-	9	# 9	4
Malária	-	-	-	# 2	* 3	4
Toxoplasmosis	2	1	1	# 73	47	54

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(°) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2011.06.24.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

24/2011. sz. heti jelentés (weekly report)

(2011.06.13- 2011.06.19.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononuci. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór	Egyéb E.coli
Budapest	36	1	#32	106	-	6	120	7	-	1	-
Baranya	13	-	16	19	-	4	38	3	-	-	-
Bács-Kiskun	3	-	2	21	-	-	46	-	-	-	-
Békés	8	-	1	41	-	-	47	-	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	5	-	7	26	1	1	64	2	2	1	-
Csongrád	4	-	5	33	-	3	52	1	-	1	-
Fejér	16	-	8	60	-	2	42	-	1	-	-
Győr-Moson-Sopron	26	-	13	17	-	5	19	-	-	6	-
Hajdú-Bihar	4	-	5	5	-	10	38	1	-	-	-
Heves	-	-	-	44	-	-	82	1	-	3	-
Jász-Nagykun-Szolnok	1	-	1	35	-	2	43	1	-	-	-
Komárom-Esztergom	2	-	3	34	-	3	23	-	-	-	-
Nógrád	5	-	3	33	-	-	20	-	-	10	-
Pest	14	-	11	44	-	7	68	2	-	2	2
Somogy	2	-	5	30	-	2	16	1	-	1	2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3	-	4	4	-	-	48	-	-	-	1
Tolna	-	-	4	13	-	1	34	-	-	-	-
Vas	1	-	2	8	-	-	9	1	-	5	-
Veszprém	7	-	11	60	-	2	60	1	-	2	-
Zala	1	-	1	26	-	-	19	-	-	1	-
Összesen (total)	151	1	#134	659	1	48	888	21	3	33	5
Előző hét (previous week)	#136	1	184	#866	6	60	1043	20	7	47	#12

(+) Előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2011.06.21.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus **Epinfo**-hírlevélre történő feliratkozás: epiujsg@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. **Epinfo** a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az **Epinfo**. **Epinfo** 2003; 1:1-2.)

Megbízott országos tisztifőorvos:
dr. Paller Judit

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

ÁNTSZ OTH Kommunikációs főosztály Nyomda

Csoportvezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)